

TAAL OP HET TONEEL

Theater Babel is een theaterbedrijf dat voorstellingen speelt rondom maatschappelijke thema's. Bram Legerstee, acteur, regisseur en leidinggevende van Theater Babel, vindt dat een theatergezelschap een afspiegeling hoort te zijn van de samenleving, daarom spelen ook acteurs met een verstandelijke beperking in de voorstellingen mee. 'Maar verstandelijk beperkt of niet, de acteurs moeten wel gevoel hebben voor theatertaal en lichaamstaal.'

BRAM LEGERSTEE

Theater Babel bestaat 30 jaar en het gezelschap is een combinatie van professionele acteurs zonder en met beperking. 'Vroeger speelden we veel klassieke stukken zoals Shakespeare en Hamlet, maar tegenwoordig gaat het vooral over de samenleving. Onze laatste voorstelling *Ontheemd* ging onder andere over de vluchtelingenproblematiek.'

Onverwachte plekken

De voorstellingen van het gezelschap zijn vaak te zien op onverwachte plekken; ergens waar men geen theater verwacht. Het stuk *In de Stad* is daar ook een voorbeeld van. Bram: 'Zo hadden we al *Geweld in de Stad*, *Seks in de Stad*, *Eenzaamheid in de Stad*, *Pesten in de Stad*, *Discriminatie in de Stad* en *Taal in de Stad*. Allemaal maatschappelijke onderwerpen waar de jongeren op een educatieve manier mee bezig zijn. De problemen die we als onderwerp gebruiken, hebben altijd met de stad te maken.'

*'Ik begrijp dat het moeilijk is,
maar erover praten
is het begin van bevrijding.'*

Taal in de stad

Om meer aandacht te creëren voor taal, maakte Theater Babel de voorstelling *Taal in de stad*. Tijdens deze voorstelling hielden de spelers persoonlijke monologen over hun ervaringen met taal en laaggeletterdheid. Om te zorgen voor een laagdrempelige sfeer zat het publiek met de spelers in kleine groepjes op zitzakken. Volgens Bram maakten de monologen veel los bij het publiek: vaak deelde men persoonlijke verhalen met elkaar. Door de voorstelling en de persoonlijke verhalen werd vooral duidelijk dat laaggeletterdheid in alle lagen van de samenleving voorkomt: zowel bij bankdirecteuren als bij mensen met een verstandelijke beperking. Bram: 'Het is belangrijk om laaggeletterdheid begrijpelijk te maken en om mensen te laten inzien dat elk probleem zijn eigen achtergrond heeft. Zo ontstaat er begrip en is er geen veroordeling.'

Politiek

Bram vindt dat de politiek te weinig afweet van deze problemen, waarmee hij onder andere laaggeletterdheid bedoelt. 'Een groot aantal mensen in Rotterdam is laaggeletterd. Opvallend is dat men vaak denkt dat dit alleen om mensen met een migratieachtergrond gaat terwijl er ook veel mensen hulp nodig hebben die in Nederland geboren en getogen zijn. Deze mensen proberen een goed leven te leven in de samenleving, maar dat valt niet altijd mee. Als we dan een stuk spelen dat hiermee te maken heeft en er zijn mensen uit de politiek in de zaal, dan zijn ze telkens weer verbaasd over het grote aantal Rotterdammers met taalproblemen. Terwijl juist zij hiervan zouden moeten weten.'

Niet verstoppen

Mensen die problemen hebben met taal zouden zich volgens Bram niet moeten verstoppen. 'Ik begrijp dat het moeilijk is, maar erover praten is het begin van bevrijding. Persoonlijk ben ik niet laaggeletterd, maar ik kan wel heel grote fouten maken in mijn communicatie. Regelmatig laat ik mijn mail lezen aan collega's omdat je vaak blind bent voor je eigen fouten. Dit zou eigenlijk normaal moeten zijn, want er is niets raars aan.'

'De problemen die we als onderwerp gebruiken, hebben altijd met de stad te maken.'

Elkaar begrijpen

Taal is binnen het gezelschap heel belangrijk; theater draait om communicatie. 'Een aantal mensen is niet zo goed verstaanbaar in het gezelschap, zoals een dove jongen en iemand met het downsyndroom. Om elkaar toch te begrijpen, ga je samen een soort eigen taal ontwikkelen. Na een paar weken weet je wat ze bedoelen en ga je ze wel verstaan. Taal is de wagen van emotie, maar dat komt niet alleen door spraak. Het is voor een groot deel lichaamstaal. Zeker in het theater.' aldus Bram.

'Taal is de wagen van emotie, maar dat komt niet alleen door spraak. Het is voor een groot deel lichaamstaal. Zeker in het theater.'